

Voorwoord

Tijdens de opvoeding vragen veel *ouders* zich dikwijls af of zij hun kind wel op de juiste manier begeleiden. Meerdere malen staan zij voor situaties waarin zij keuzes moeten maken: moeten we hier wel of niet ingrijpen, geven we het kind hier wel of niet zijn zin, moeten we hier wel of niet tegen ingaan, moeten we ons hier wel of niet ongerust over maken? Ouders willen graag voorkomen dat hun kinderen in problemen komen en tijdig onderkennen of er zich een probleem aandient en wat daar aan te doen is.

Ook de *leerkracht* staat dikwijls voor de vraag of bepaald gedrag van een leerling wel of niet reden is voor zorg. Hoe moet hij/zij het gedrag duiden? Een leerkracht wil niet te snel ingrijpen, maar ook niet te laat. Waar ligt de grens tussen aanzien en aanpakken?

De *professionele opvoeder* stuit eveneens geregeld op de vraag hoe op te treden. Hoe ernstig is de vertoonde problematiek? Welke besluiten moeten worden genomen? Met dit vademecum is het mogelijk snel inzicht te krijgen in wat er aan de hand is.

Dit kleine handboek brengt ruim *30 problemen* in kaart die zich bij jeugdigen van 6 tot 18 jaar kunnen voordoen. Deze problemen worden behandeld volgens de systematiek:

- beschrijving van het probleem
- vóórkomen van het probleem
- mogelijke oorzaken
- mogelijke gevolgen
- is er een probleem?
- adviezen.

Omdat het gedrag nauw samenhangt met de wijze waarop opvoeders met hun kinderen omgaan, staan we eerst stil bij de vraag wanneer er sprake is van een positieve en negatieve *opvoeding*. De kans dat eventuele problemen worden opgelost is namelijk veel groter in een gezin met positief ingestelde ouders dan in een gezin met een negatief opvoedingsklimaat. In het laatste geval worden de problemen alleen maar erger.

Aan het einde van dit boek zijn twee belangrijke bijlagen opgenomen. Dat is in de eerste plaats een *screeningslijst*. Deze lijst bevat negen vragen. De antwoorden op deze vragen maken het mogelijk de problemen nog beter te begrijpen.

Als tweede is een bijlage opgenomen met de belangrijkste *risicofactoren*. Het gaat hier om een inventarisatie van individuele, gezins- en omgevingskenmerken die de kans op probleemgedrag vergroten.

Oegstgeest

Jan van der Ploeg